

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Quomodo Anima dicatur mouere seipsam, & esse initium motus. Ca. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

*Quomodo anima dicatur mouere seipsam,
& esse initium motus.*

CAP. IV.

Multiplex profectò est motus: & præsertim quadruplex, ex sententia Platonis, considerari potest. Primus est motus materiæ mundi, de quo loquitur Plato in Timæo inquiens: Ante mundi generationem materia fluctuabat, inconstanti, inordinatoque motu mouebatur. hic motus potius est fluxio, inconstantia, priuatioque termini, & ordinis: quam verè motus. Alter est motus physicus corporum natura constantium. Tertius est motus animæ. Quartus mentis: nam mens, quamuis dicatur immobilis; attamen ei conuenit motus, quatenus ex se excitatur ab esse ad agere. Prætereà menti conuenit motus, non quidem transitiuus, sed pro genere rerum sumptus, vt in præcedentibus apparuit. Anima motu animario se mouet, qui motus multiplex est: Ideo Plato in 10. de Legibus dixit, nomina motuum animæ esse, velle, considerare, consultare, opinari, lætari, dolere, metuere, odisse, diligere, & similia: adeo quòd anima, nedum se mouet, quia ex se excitatur ad trāsitiuum motum, & est initium eius in corporibus; verùm insuper, quia motibus aliis se mouet, qui metaphoricè motus nuncupantur: quibus motibus dicitur se mouere, quoniam sunt actiones immanentes, nō transeuntes. Et quemadmodum in anima v-

nitas non destruit diuisionem, nec diuisio reā mouet vnitatem; ita motus in eā non destruit statum, nec status motum: quoniam ratione diuersorum ei conuenit motus, & status; vt ratione diuersæ conditionis, cœlum dicitur, & moueri, & esse immobile. Ex his patet rectè à Platone animam dici numerum se mouentem: quæ definitio approbata à Zenocrate, ita ab eo explicabatur, quòd anima esset substantia secundum numerum vna, ex substantiis multis conflata seipsam mouens. Sic Cicero, quod debuit Platoni tribuere, perperam tribuebat Aristoteli, dum entelechiam ab Aristotele pro genere in definitione animæ sumptam dicebat denotare perennem motum: quod, vt longè abest à sententia Aristot. ita maximè est consentaneum opinioni Platonis; verè enim anima est motus perennis ex Platonis sententia. Quòd si etiam per clariores terminos volumus Platonicam animæ definitionem latiùs explicare, dicere valemus: Anima est substantia incorporea, à mente pendens; ex rerum principiis, & generibus conuenienti ratione, & numero ita conflata, vt ex se moueatur; & iuncta corpori sit primum initium transitiui motus.

Ita censeo ego posse latiùs breuem illam definitionem explicari.

Que